

1.5. Булган аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн үнэлгээ

Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн 45 үзүүлэлтийн биелэлтийг 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар тооцож үзэхэд 90.4 хувьтай байна. Үүнээс эдийн засгийн хөгжлийн үзүүлэлт 84.3 хувь, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт 96.0 хувьтай тус тус хэрэгжжээ. Энэхүү үзүүлэлтүүдийн биелэлтийг аймгийн Статистикийн хэлтэс болон холбогдох байгууллагуудаас авч үнэллээ. (Хүснэгт ...)

Хүснэгт Эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь үзүүлэлт	Зорилтот түвшин	Гүйцэтгэл	Хувь
			2020	2024		
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ						
1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	сая төгрөг	399,410.8	461,000.0	630,107.8	100
2	Нэг хүнд ноогдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	сая төгрөг	6.5	7.4	10.3	100
3	Төсвийн орлого	сая төгрөг	69,676.2	70,000.0	91,516.3	100
4	Төсвийн зардал	сая төгрөг	64,455.7	69,500.0	86,435.9	100
5	Төсвийн тэнцэл		5220.5	500.0	5,080.4	100
6	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	97.2	100	57.5	30
7	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	66.1	80.0	83.0	100
8	Ажилгүйдлийн түвшин	хувь	12.2	7.5	4.2	100
9	Ажиллах хүчний оролцооны хувь	хувь	60.5	64.5	65.5	100
10	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэдийн нийт хүн амд эзлэх хувь	хувь	87.3	90.0	87.0	30
11	Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам /ажиллах хүч/-ын нийгмийн даатгалд эзлэх хувь	хувь	65.6	75.0	81.0	100
12	Шинээр бий болгосон байнгын ажлын байрны тоо	тоо	198	400	411	100
13	Хэрэглээний үнийн индекс	индекс	1.8	2.6	5.5	50
14	Малын тоо	мянган толгой	3,395.7	3171.3	3038.1	100
15	Хураан авсан үр тариа	мянган тонн	47.4	55	64.5	100
16	Хураан авсан малын тэжээл бусад	мянган тонн	8.0	10	15.4	100

17	Хураан авсан хүнсний ногоо	мянган тонн	1.9	3.5	2.2	30
18	Хүлээн авах гадаад жуулчдын тоо	тоо	7000	15000	17500	100
19	Идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	тоо	1239	1350	1053	30
20	Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь	хувь	2.5	2.9	7.4	100
21	Цахилгаан эрчим хүчээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	хувь	98.5	98.9	98.9	100
НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ						
22	Хүн амын дундаж наслалт	тоо	73.5	74.0	74.37	100
23	Хүний хөгжлийн индекс	индекс	0.677 /2019/	0.690	0.745	100
24	Жендерийн тэгш бус байдлын индекс	индекс	0.821	0.825	0.806	100
25	Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	350	300	411	30
26	Иргэдэд учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлтийн түвшин	хувь	54	60	61.9	100
27	PM2.5 тоосонцрын жилийн дундаж агууламж	м кг/м3	-	-	43	100
28	PM10 тоосонцрын жилийн дундаж агууламж	м кг/м4	-	-	-	-
29	Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн эзлэх хувь	хувь	39.4	39.8	39.8	100
30	Дахин боловсруулах хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	5	15	15.6	100
31	Хот суурин газрын тогтмол цуглуулж, шаардлага хангасан байдлаар устгах хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	70	80	80	100
32	100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин	промилль	0	0	0	100
33	1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин	промилль	16.2	16.0	10.6	100
34	10000 хүн амд вируст гепатитын өвчлөл	тоо	1	1	0	100

35	Тухайн жилийн товлолт дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдийн эзлэх хувь	хувь	94.0	96	96.8	100
36	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	77.2	81.0	82.0	100
37	Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	76.7	80.0	90.0	100
38	Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	70.5	78	80.0	100
39	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	59.3	64.3	70.9	100
40	Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	86	90.9	89.96	80.8
41	Цэцэрлэгийн бүлгийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	30	25	24.4	100
42	Бага ангийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	25-28	25	24.9	100
43	Элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дундаж оноо	тоо	474	510	509	97.2
44	Оюутан цэрэг сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо	тоо	0	10	10	100
45	Төрийн цахим үйлчилгээний тоо	тоо	383	480	800	100
Дундаж						90.4

Аймгийн ДНБ 630.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2020 оны суурь түвшинтэй харьцуулахад 57.7 хувиар, 2024 оны зорилтот түвшнээс 36.7 хувиар өссөн байна. Мөн нэг хүнд ноогдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 10.3 сая төгрөгт хүрч, суурь түвшнээс 3.8 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, зорилтот түвшнээ хангажээ.

Аймгийн орон нутгийн төсвийн орлого 91.5 тэрбум төгрөгт хүрч, зорилтот түвшнээ хангаж, бүх төр, төсвийн байгууллагууд батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулсан.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлт 57.5 хувьтай байна. Аймгийн хэмжээнд жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих сангаас 32 төсөл дэмжлэг авснаас 27 төсөл хэвийн, 1 төсөл хэвийн бус, 1 төсөл эргэлзээтэй, 3 төсөл муу зээлийн ангилалд багтаж байна.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээл төлөлт 83.0 хувь, ажилгүйдлийн түвшин 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 5.9, 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 4.2 хувьд хүрч 2024 оны зорилтот түвшиндээ тус тус хүрсэн байна.

Ажиллах хүчний оролцооны түвшин 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 65.5, 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 62.0 хувьтай байна.

Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэдийн нийт хүн амд эзлэх хувь өмнөх оноос 0.3 пунктээр буурч, эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын нийгмийн даатгалд эзлэх хувь өмнөх оноос 36.6 пунктээр нэмэгдэж 81.0 хувьд хүрсэн байна.

2024 онд 400 байнгын ажлын байр бий болгохоор төлөвлөж, 411 байнгын ажлын байр бий болжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 5.5 хувьтай гарч, зорилтот түвшнээсээ 2.9 пунктээр нэмэгдсэн нь өргөн хэрэглээний барааны үнэ 2 дахин нэмэгдсэн нөлөөлсөн байна.

2024 оны жилийн эцэст 3038.1 мянган толгой мал тоолуулсан нь өмнөх оноос малын тоо буурч, малчид бэлчээрийн даацад тохируулан малаа эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, зорилтот түвшиндээ хүрчээ.

Хөдөө аж ахуйн чиглэлээр хураан авсан үр тариа, малын тэжээл бусад таримлын хэмжээ зорилтот түвшнээ 100 хувь хангасан байна. 2024 онд 2.2 мянган тонн хүнсний ногоо хураан авсан нь суурь түвшнээс 300 тонноор нэмэгдсэн байна.

Аймгийн хэмжээнд 2024 онд 17500 жуулчин хүлээн авсан нь зорилтот түвшнээ бүрэн хангажээ.

Идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн тоо 1053-т хүрч өмнөх оноос нэмэгдсэн боловч “Ковид-19” цар тахлын улмаас аж ахуйн нэгжүүд үүд хаалгаа барьж, идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулдаг аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо өмнөх онуудад буурсан тул зорилтот түвшиндээ хүрч чадаагүй байна.

Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрх нийт өрхийн 7.4 хувьд хүрсэн нь өмнөх оноос өсөж, зорилтод түвшиндээ хүрсэн байна.

Аймгийн хэмжээнд цахилгаан эрчим хүчээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь 98.9 хувьд хүрч зорилтот түвшиндээ хүрлээ.

Хүн амын дундаж наслалт 74.37, хүний хөгжлийн индекс 0.745 хүрч, зорилтот түвшнээ хангаж, өмнөх оноос тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин жендэрийн тэгш бус байдлын индексийг аймгийн хэмжээнд тооцоход учир дутагдалтай байгаа тул улсын хэмжээнд тооцсон 2023 оны үзүүлэлтийг авч үзлээ.

2024 онд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог бууруулахаар зорьсон ч зорилтот түвшиндээ хүрч чадаагүй байна. Харин гэмт хэргийн илрүүлэлт болон иргэдэд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэлтийн түвшин нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Нарийн ширхэглэлт тоосонцор (PM2.5)-ын хэмжилтээр жилийн дундаж агууламж 2024 онд 43 мг/м.куб байгаа нь өмнөх оноос буурч агаарын чанарын MNS 4585:2016 стандартаас давж бохирдсон үзүүлэлт ажиглагдаагүй.

Аймгийн ойгоор бүрхэгдсэн талбайн эзлэх хувь өмнөх оноос 0.1 пунктээр нэмэгдэж, 2024 оны зорилтот түвшнээ хангасан байна.

Эрүүл мэндийн салбарын хувьд өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, зорилтот түвшнийг давуулан биелүүлсэн байна. Мөн 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин, 10000 хүн амд вируст гепатитын өвчлөл өмнөх оноос буурч, 100000 амьд төрөлтөт ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 0 промилль гэсэн эерэг үзүүлэлттэй байна.

Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин 70.9 хувь, суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин 89.96 хувьд өмнөх оноос нэмэгджээ.

Элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дундаж оноог дээшлүүлэхээр сургалт, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авсны үр дүнд өмнөх оноос 4 оноогоор ахисан боловч зорилтот түвшиндээ хүрээгүй байна.

Аймгийн эдийн засгийн хөгжлийн 21 үзүүлэлт, нийгмийн хөгжлийн 24 үзүүлэлт, нийт 45 үзүүлэлтийн биелэлт 90.4 хувьтай байна.

Нийт 45 үзүүлэлтийн 36 үзүүлэлт нь 2024 оны зорилтот түвшинд хүрч, 8 үзүүлэлт нь 30.0-97.2 хувиар биелсэн байна. Харин PM10 тоосонцрын жилийн дундаж агууламжийг аймгаас гаргах боломжгүй байна.

Цаашид аймгийн хэмжээнд гаргах боломжгүй байгаа зарим тоон судалгааг хасаж тооцох шаардлагатай байна.